

ETISKE REGLER OG *STANDARDS*

for profesjonell utøvelse av internrevisjon

2017

Fremskritt gjennom deling av kunnskap

Copyright © 2004-2016 by The Institute of Internal Auditors, Inc.

IIA Norge har fått tillatelse fra copyrightinnehaveren The Institute of Internal Auditors, 1035 Greenwood Blvd., Suite 401 Lake Mary, FL 32746, til å utgi denne oversettelsen. Ved oversettelsen er det nedlagt mye arbeid for å få den norske teksten innholdsmessig mest mulig lik den opprinnelige engelske teksten. Ingen deler av dette dokumentet kan bli reproduisert, lagret i noe medium eller oversendt i noen form, eller på noen annen måte anvendt elektronisk, mekanisk, fotokopiert, nedtegnet eller liknende, uten forhåndsgodkjenning av IIA, Inc.:

The Institute of Internal Auditors
1035 Greenwood Blvd., Suite 401
Lake Mary, FL 32746 USA
E-mail: guidance@theiia.org
Web: www.globaliia.org

NB! Dersom det oppstår tvil om en språkmessig tolkning så gjør IIA Norge oppmerksom på at det er den engelske teksten som må legges til grunn.

Oslo, desember 2016

ISBN 978-82-92750-11-7

IIA NORGE

IIA Norge, tidligere kjent som Norges Interne Revisorers Forening (NIRF) – er interesseorganisasjonen for alle som arbeider med eller har interesse av fagområdene internrevisjon, virksomhetsstyring, risikostyring, compliance og kontroll. Foreningen skal gi sine medlemmer et solid faglig fundament og styrke kunnskapen i norske virksomheter om styring, kontroll og internrevisjon.

IIA Norge er et nasjonalt institutt av det globale The Institute of Internal Auditors (IIA). Foreningen ble etablert i Norge i 1951 og er med sine over 800 medlemmer den største internrevisjonsforeningen i Norden. IIA Norge deler profesjonens grunnleggende prinsipper – etiske regler og internasjonale standarder for profesjonell utøvelse av internrevisjon – med mer enn 180 000 medlemmer i 165 land.

IIA Norge gir foreningens medlemmer og fagmiljøet generelt tilbud om faglige nettverk, kompetanseutvikling, sertifiseringsordninger, litteratur, metoder og verktøy innenfor disse fagområdene. Besøk www.iaa.no for mer informasjon om foreningen.

Foreningens motto er «Fremskritt gjennom deling av kunnskap».

For mer informasjon, kontakt:

IIA Norge

Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo

Besøksadresse: Munkedamsveien 3B, 3. etasje

e-post: post@iaa.no

www.iaa.no

Følg oss på LinkedIn, Facebook og Twitter

FORORD

Helt siden the Institute of Internal Auditors (IIA) sine standarder ble publisert for første gang i 1978, har disse i økende grad blitt anerkjent som profesjonens kvalitetsnorm. Organisasjoner i mer enn 165 land har tatt i bruk standardene og i 2016 har mer enn 180 000 medlemmer av IIA akseptert å følge standardene, som er et krav for å være medlem.

Internrevisjonens rammeverk

Det internasjonale rammeverket for profesjonell utøvelse av internrevisjon

The International Professional Practices Framework (IPPF) er internrevisjonens rammeverk som er laget for å gjøre hele spekteret av faglige retningslinjer og beste praksis lett tilgjengelige for internrevisorer. Rammeverket består av en obligatorisk del som alle medlemmer av IIA Norge aksepterer å følge når de melder seg inn i foreningen, og en del som består av anbefalinger.

Den obligatoriske delen er gjengitt i sin helhet i denne trykksaken:

- Internrevisjonens formål
- Definisjon av internrevisjon
- Kjerneprinsipper for profesjonell utøvelse av internrevisjon
- Etske regler
- Standarder for profesjonell utøvelse av internrevisjon

«Implementation Guidance (IG)» er utviklet for å støtte internrevisorer med å leve opp til kravene i standardene og de kan brukes for å fremme beste praksis. Henvisninger til aktuelle IG-er finner du i margin til de enkelte standardene. Rammeverkets anbefalinger inneholder også «Supplemental Guidance (SG)» som mer detaljert beskriver utførelse av internrevisjonsaktiviteter. Både Implementation og Supplemental Guidance er veiledende av natur og er ikke en del av det obligatoriske rammeverket.

INTERNREVISJONENS FORMÅL

Å fremme og beskytte organisasjonens verdier gjennom å gi risikobaserte og objektive bekreftelser, råd og innsikt.

DEFINISJON AV INTERNREVISJON

Internrevisjon er en uavhengig, objektiv bekreftelses- og rådgivningsaktivitet som har til hensikt å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift. Den bidrar til at organisasjonen oppnår sine målsetninger ved å benytte en systematisk og strukturert metode for å evaluere og forbedre effektiviteten og hensiktsmessigheten av organisasjonens prosesser for risikostyring, kontroll og governance.

KJERNEPRINSIPPER FOR PROFESJONELL UTØVELSE AV INTERNREVISJON

Alle kjerneprinsippene må være gjeldende og fungere etter sin hensikt, både for internrevisor og internrevisjonsfunksjonen, for at en internrevisjon skal vurderes som effektiv og hensiktsmessig. Hvordan kjerneprinsippene blir oppfylt vil variere fra organisasjon til organisasjon. Manglende evne til å rette seg etter enkelte prinsipper kan indikere at internrevisjonsaktiviteten ikke er så effektiv og hensiktsmessig i å oppnå internrevisjonens formål som den kunne ha vært.

Kjerneprinsippene:

- Har og synliggjør integritet.
- Har og synliggjør kompetanse og tilbørlig faglig aktsomhet.
- Er objektiv og fri for utilbørlig påvirkning (uavhengig).
- Tilpasser seg organisasjonens strategier, mål og risikoer.
- Er hensiktsmessig posisjonert organisasjonsmessig og har de riktige ressurser.
- Har og synliggjør kvalitet og kontinuerlig forbedring.
- Kommuneriserer virkningsfullt.
- Gir risikobaserte bekreftelser.
- Er innsiktsfull, proaktiv og fremtidsfokuset.
- Fremmer forbedring i organisasjonen.

ETISKE REGLER

Introduksjon

Introduksjon

Formålet med IIAs etiske regler er å fremme en etisk kultur i internrevisjonsprofesjonen.

Internrevisjon er en uavhengig, objektiv bekreftelses- og rådgivningsaktivitet som har til hensikt å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift. Den bidrar til at organisasjonen oppnår sine målsetninger ved å benytte en systematisk og strukturert metode for å evaluere og forbedre effektiviteten og hensiktsmessigheten av organisasjonens prosesser for risikostyring, kontroll og governance.

Etiske regler er nødvendige og formålstjenlige for internrevisjonsprofesjonen, ettersom profesjonen er fundert på tillit til dens objektive bekreftelse om risikostyring, kontroll og governance. IIAs etiske regler går utover definisjonen av internrevisjon ved å inkludere to avgjørende komponenter:

1. Prinsipper som er relevante for profesjonen og for yrkesutøvelsen av internrevisjon.
2. Adferdsregler som beskriver normer for forventet oppførsel av internrevisorer. Disse reglene er en hjelp for å fortolke prinsippene i praktisk bruk, og er laget for å være en etisk rettleiding for oppførselen til internrevisorer.

De etiske reglene gir, sammen med IIAs internasjonale rammeverk for profesjonell utøvelse og andre relevante uttalelser fra IIA, veiledning til internrevisorer i deres forhold til andre. «Internrevisorer» refererer til medlemmer av IIA, innehavere av eller kandidater til IIAs profesjonelle sertifiseringer samt de som leverer internrevisjonstjenester innenfor definisjonen av internrevisjon.

Virkeområdet og håndheving

Virkeområdet og håndheving

Disse etiske regler gjelder både for individer og for enheter som utfører internrevisjonstjenester.

Oppførsel i strid med de etiske reglene vil for medlemmer av IIA, innehavere av eller kandidater til IIAs profesjonelle sertifiseringer, bli vurdert og administrert i henhold til IIAs egne vedtekter og administrative retningslinjer. Det forhold at en spesifikk oppførsel ikke er nevnt i adferdsreglene, er ikke til hinder for at denne er uakseptabel eller vanærende, og følgelig kan medlemmet, innehaveren av sertifiseringen(e) eller kandidaten til disse, bli stilt til ansvar.

Prinsipper

Internrevisorer forventes å anvende og opprettholde følgende prinsipper:

Integritet

1. Integritet

Integriteten til internrevisorer etablerer tillit og følgelig basisen for at deres vurderinger kan stoles på.

Objektivitet

2. Objektivitet

Internrevisorer utviser høyeste grad av objektivitet i innhenting, evaluering og rapportering av aktiviteten eller prosessen som er under vurdering. Internrevisorer gjennomfører en balansert vurdering av alle relevante forhold, og er ikke urimelig påvirket av egne interesser eller av andre personer i vurderingsprosessen.

Konfidensialitet

3. Konfidensialitet

Internrevisorer respekterer verdien av og eierskapet til informasjon som de mottar, og videreformidler ikke slik informasjon uten spesifikk tillatelse med mindre det foreligger en juridisk eller profesjonell forpliktelse til å gjøre dette.

Kompetanse

4. Kompetanse

Internrevisorer bruker de kunnskaper, ferdigheter og den erfaring som er nødvendig i sin utøvelse av internrevisjonstjenestene.

Adferdsregler

Integritet

1. Integritet

Internrevisorer:

- 1.1. Skal utvise rettskaffenhet, omhu og ansvarlighet i sitt arbeid.
- 1.2. Skal følge lover og regler og offentliggjøre informasjon slik som foreskrevet i lov og som følger av profesjonens regler.
- 1.3. Skal ikke bevisst delta i ulovlig virksomhet eller delta i handlinger som setter internrevisjonsyrket eller organisasjonen i et dårlig lys.
- 1.4. Skal respektere og bidra til organisasjonens legitimitet og etiske mål.

Objektivitet

2. Objektivitet

Internrevisorer:

- 2.1 Skal avstå fra å delta i enhver virksomhet eller forhold som kan svekke eller kan antas å svekke deres uhildede vurdering. Denne avståelsen inkluderer virksomheter eller forhold som kan være i konflikt med organisasjonens interesser.
- 2.2 Skal ikke ta i mot noe som kan svekke eller kan antas å svekke deres profesjonelle dømmekraft.
- 2.3 Skal bekjentgjøre alle vesentlige fakta som er kjent for dem, og som hvis de ikke blir bekjentgjort, kan fordreie rapporter om aktiviteter som vurderes.

Konfidensialitet

3. Konfidensialitet

Internrevisorer:

- 3.1 Skal være forsiktig ved bruk og beskyttelse av informasjon som de har ervervet ved utøvelsen av sine plikter.
- 3.2 Skal ikke bruke konfidensiell informasjon til personlig vinning eller på noen måte som ville være lovstridig eller skadelig for organisasjonens legitimitet og etiske mål.

Kompetanse

4. Kompetanse

Internrevisorer:

- 4.1 Skal kun påta seg oppdrag hvor de har nødvendige kunnskaper, ferdigheter og erfaring.
- 4.2 Skal utføre internrevisjonstjenester i henhold til internasjonale standarder for profesjonell utøvelse av internrevisjon.
- 4.3 Skal kontinuerlig forbedre sin faglige dyktighet samt hensiktsmessigheten og kvaliteten på sine tjenester.

INTRODUKSJON TIL STANDARDENE

Internrevisjon utføres i ulike juridiske og kulturelle miljøer for organisasjoner med ulike formål, størrelse, kompleksitet og struktur og av personer innenfor og utenfor organisasjonen. Selv om ulike rammebetingelser kan påvirke hvordan internrevisjon blir praktisert i forskjellige miljøer, er overensstemmelse med IIAs internasjonale *standarder* for profesjonell utøvelse av internrevisjon (*International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing (Standards)*) avgjørende for å sikre at internrevisorer og internrevisjonen ivaretar sitt ansvar.

Hensikten med standardene er å:

1. Veilede i etterlevelse av de obligatoriske deler av det internasjonale rammeverket for profesjonell utøvelse av internrevisjon (IPPF).
2. Danne et rammeverk for å utøve og fremme et bredt spekter av merverdiskapende internrevisjonstjenester.
3. Etablere et grunnlag for å måle utførelsen av internrevisjon.
4. Stimulere til forbedring av organisasjonsmessige prosesser og drift.

Standardene er et sett prinsippbaserte, obligatoriske krav som består av:

- Sentrale krav for profesjonell utøvelse av internrevisjon og for evaluering av om utøvelsen er effektiv og hensiktsmessig, som er anvendbare på organisasjonsnivå og individuelt nivå internasjonalt.
- Tolkninger som klargjør vilkår og konsepter i standardene.

Standardene, sammen med de etiske regler, omfatter alle obligatoriske deler av det internasjonale rammeverket for profesjonell utøvelse av internrevisjon. Dermed vil etterlevelse av de etiske regler og standardene innebære etterlevelse av alle obligatoriske deler av det internasjonale rammeverket for profesjonell utøvelse av internrevisjon.

Standardene anvender begreper som er spesifikt definert i ordlisten. For å forstå og anvende standardene korrekt må den spesifikke definisjonen i ordlisten legges til grunn. Videre benytter standardene ordet «må» for å angi et ubetinget krav og ordet «bør» der hvor overensstemmelse er forventet, med mindre det foreligger omstendigheter hvor bruk av profesjonell faglig vurdering rettfærdiggjør fravikelse.

Det er to hovedkategorier standarder: egenskapsstandarder og utøvelsesstandarder. Egenskapsstandarder tar for seg egenskapene til organisasjoner og personer som utfører internrevisjon. Utøvelsesstandarder beskriver arten av internrevisjonstjenester og fastsetter kvalitetskriterier som kan benyttes for å evaluere utførelsen av internrevisjonstjenestene. Egenskaps- og utøvelsesstandarder anvendes for alle internrevisjonstjenester. Implementeringsstandarder utvider egenskaps- og utøvelsesstandardene ved å angi kravene som gjelder ved bekreftelsestjenester (A) eller rådgivningstjenester (C).

Bekreftelsestjenester omfatter internrevisors objektive vurdering av bevismateriale for å avgi uttalelser eller konklusjoner angående en enhet, drift, funksjon, prosess, et system eller andre tema. Arten og omfanget av et bekreftelsesoppdrag bestemmes av internrevisor. Det er som regel tre parter i bekreftelsestjenester: (1) personen eller gruppen som er direkte involvert i enheten, driften, funksjonen, prosessen, systemet eller temaet – prosesseieren, (2) personen eller gruppen som utfører vurderingen – internrevisor, og (3) personen eller gruppen som bruker vurderingen – brukeren.

Rådgivningstjenester er veiledende i sin natur og blir vanligvis utført på konkret forespørsel fra en oppdragsgiver. Art og omfang av rådgivningstjenester avtales med oppdragsgiveren. Rådgivningstjenester involverer vanligvis to parter: (1) personen eller gruppen som tilbyr rådgivning – internrevisor og (2) personen eller gruppen som søker og mottar rådgivning – oppdragsgiveren. Ved utførelse av rådgivningstjenester bør internrevisor opprettholde sin objektivitet og ikke påta seg lederansvar.

Standardene gjelder for den enkelte internrevisor og internrevisjonsaktiviteten. Alle internrevisorer er ansvarlige for å være i overensstemmelse med standardene relatert til individuell objektivitet, faglig dyktighet, tilbørlig faglig aktsomhet og standardene som er relevante for utførelsen av deres arbeidsoppgaver. Ledere av internrevisjoner er i tillegg ansvarlige for internrevisjonens overordnede overensstemmelse med standardene.

Hvis internrevisorer eller internrevisjonen av lov- eller forskriftsmessige årsaker ikke kan være i overensstemmelse med visse deler av standardene, skal de være i overensstemmelse med alle øvrige deler av standardene og gi nødvendig redegjørelse for forholdet.

Dersom standardene brukes i forbindelse med krav stilt av andre myndigheter, kan også disse kravene omtales i rapportering av revisjonen, hvis hensiktsmessig. Dersom det eksisterer motsetninger mellom standardene og andre krav og internrevisjonen gir uttrykk for samsvar med standardene, må internrevisorer og internrevisjonen være i overensstemmelse med standardene og kan i tillegg etterleve de andre kravene dersom disse er mer restriktive.

Gjennomgang og utvikling av standardene er en kontinuerlig prosess. «The International Internal Audit Standards Board» har omfattende drøftinger og diskusjoner før standardene utgis. Dette inkluderer anmodninger om kommentarer fra hele verden i løpet av prosessen med å lage utkast. Alle utkast legges ut på www.globaliia.org og distribueres til alle IIAs institutter.

Forslag og kommentarer vedrørende standardene kan sendes til:

The Institute of Internal Auditors
1035 Greenwood Blvd., Suite 401
Lake Mary, FL 32746 USA
E-mail: guidance@theiia.org
Web: <http://www.globaliia.org>

EGENSKAPSSTANDARDER**IG1000
Purpose,
Authority,
and
Responsibility****1000 – Formål, fullmakter og ansvar**

Internrevisjonens formål, fullmakter og ansvar må formelt fastsettes i en instruks for internrevisjonen i samsvar med formålet med internrevisjon og de obligatoriske deler av det internasjonale rammeverket (kjerneprinsipper for profesjonell utøvelse av internrevisjon, de etiske regler, standardene og definisjonen av internrevisjon). Leder av internrevisjonen må regelmessig gjennomgå og oppdatere internrevisjonsinstruksen og legge den frem for toppledelsen og styret til godkjenning.

Tolkning

Internrevisjonsinstruksen er et formelt dokument som fastsetter internrevisjonens formål, fullmakter og ansvar. Internrevisjonsinstruksen stadfester internrevisjonens mandat og stilling i organisasjonen, innbefatter leder av internrevisjonens funksjonelle rapporteringsforhold til styret; autoriserer tilgang til dokumenter, personell og eiendeler med relevans for utøvelsen av internrevisjonsoppdrag og presiserer omfanget av internrevisjonsaktiviteter. Det tilligger styret å fastsette den endelige internrevisjonsinstruksen.

**IG1010
Recognition
of the
Definition
of Internal
Auditing,
the Code
of Ethics,
and the
Standards
in the
Internal
Audit Charter****Implementeringsstandard 1000.A1 (Bekreftelsestjenester)**

Internrevisjonsinstruksen må fastsette hvilke typer bekreftelsestjenester som skal utføres for organisasjonen. Dersom bekreftelser skal avgis overfor parter utenfor organisasjonen, må arten av bekreftelser fastsettes i internrevisjonsinstruksen.

Implementeringsstandard 1000.C1 (Rådgivningstjenester)

Arten av rådgivningstjenester må fastsettes i internrevisjonsinstruksen.

**IG1100
Independence
and
Objectivity****1010 – Anerkjenne obligatorisk rettleiding i internrevisjonsinstruksen**

Internrevisjonsinstruksen må anerkjenne at kjerneprinsipper for profesjonell utøvelse av internrevisjon, de etiske regler, standardene og definisjonen av internrevisjon er obligatoriske. Leder av internrevisjonen bør drøfte internrevisjonens mandat og de obligatoriske deler av det internasjonale rammeverket for profesjonell utøvelse av internrevisjon med toppledelsen og styret.

1100 – Uavhengighet og objektivitet

Internrevisjonen må være uavhengig, og internrevisorer må være objektive i utførelsen av sitt arbeid.

Tolkning

Uavhengighet innebærer fravær av forhold som truer internrevisjonens evne til å utøve sine internrevisjonsplikter på en upartisk måte. For å oppnå den grad av uavhengighet som er nødvendig for at internrevisjonen skal oppfylle sitt ansvar på en hensiktsmessig måte, har leder av internrevisjonen direkte og uinnskrenket tilgang til toppledelsen og styret. Dette kan oppnås gjennom rapporteringslinjer både til styre og toppledelse. Trusler mot uavhengighet må styres for enkeltrevisor, enkeltoppdrag og på funksjons- og organisasjonsnivå.

Objektivitet innebærer at internrevisorer har en upartisk tilnærming ved utførelsen av sine oppgaver, slik at de kan stå for arbeidet de har utført, og at ingen kvalitetsmessige kompromisser er inngått. Objektivitet krever at internrevisorer ikke lar sine egne revisjonsfaglige vurderinger underkjennes av andre. Trusler mot objektivitet må styres for enkeltrevisor, enkeltoppdrag og på funksjons- og organisasjonsnivå.

**IG1110
Organizational
Independence****1110 – Organisasjonsmessig uavhengighet**

Leder av internrevisjonen må rapportere til et nivå i organisasjonen som gjør det mulig for internrevisjonen å ivareta sitt ansvar. Leder av internrevisjonen må bekrefte overfor styret, minst årlig, at internrevisjonen er uavhengig.

Tolkning

Organisasjonsmessig uavhengighet oppnås når leder av internrevisjonen rapporterer funksjonelt til styret.

Funksjonell rapportering til styret vil eksempelvis være når styret:

- godkjenner internrevisjonsinstruksen
- godkjenner den risikobaserte internrevisjonsplanen
- godkjenner internrevisjonens budsjett og ressursplan
- mottar rapporter fra leder av internrevisjonen på internrevisjonens utførelse i forhold til planen og andre forhold
- godkjenner beslutningen om ansettelse og fratredelse av leder av internrevisjonen
- godkjenner leder av internrevisjonens betingelser
- foretar egnede forespørsler rettet mot ledelsen og leder av internrevisjonen for å fastslå om det foreligger utilstrekkelig omfang eller ressursbegrensinger

Implementeringsstandard 1110.A1 (Bekreftelsjestjenester)

Internrevisjonen må, uten innblanding, kunne fastsette omfanget av revisjonen, utføre arbeidet og rapportere resultatene. Leder av internrevisjonen må redegjøre for en slik innblanding til styret og diskutere implikasjonene.

**IG1111
Direct
Interaction
with the Board****1111 – Direkte samhandling med styret**

Leder av internrevisjonen må kommunisere og samhandle direkte med styret.

1112 - Leder av internrevisjonens roller ut over internrevisjon

I tilfeller hvor leder av internrevisjonen har eller forventes å ha roller og/eller ansvar som faller utenfor internrevisjonens ansvarsområder, må sikringstiltak være på plass for å begrense svekkelse av uavhengighet eller objektivitet.

Tolkning:

Leder av internrevisjonen kan bli bedt om å påta seg roller og ansvar utenfor internrevisjonens ansvarsområder, for eksempel ansvar for compliance eller risikostyring. Disse rollene og ansvaret kan svekke, eller tilsynelatende svekke, internrevisjonens organisatoriske uavhengighet eller den enkelte internrevisors objektivitet. Sikringstiltak er tilsynsvirksomhet, ofte foretatt av styret, for å håndtere disse potensielle svakhetene. Dette kan omfatte aktiviteter som periodisk evaluering av rapporteringslinjer og ansvarsforhold samt å utvikle alternative prosesser for å oppnå bekreftelse knyttet til områdene med ekstra ansvar.

IG1120**Individual
Objectivity****1120 – Individuell objektivitet**

Internrevisorer må ha en upartisk innstilling og unngå enhver interessekonflikt.

Tolkning

Interessekonflikter vil være situasjoner hvor internrevisor, som sitter i en betrodd stilling, har motstridende profesjonelle eller personlige interesser. Slike motstridende interesser kan gjøre det vanskelig å utføre arbeidet på en upartisk måte. Interessekonflikter eksisterer selv om det ikke medfører uetiske eller feilaktige resultater. Interessekonflikter kan skape inntrykk som kan svekke tilliten til internrevisor, internrevisjonen og profesjonen. En interessekonflikt kan påvirke den enkeltes evne til å utføre sine plikter og ansvar på en objektiv måte.

IG 1130**Impairment
to Independence
or Objectivity****1130 – Svekkelse av uavhengighet eller objektivitet**

Dersom uavhengigheten eller objektiviteten enten er eller fremstår som svekket, må det redegjøres til relevante parter om forholdene. Redegjørelsens art og omfang vil avhenge av de konkrete forhold.

Tolkning

Svekkelse av organisasjonsmessig uavhengighet og individuell objektivitet inkluderer, men begrenses ikke til, personlige interessekonflikter, begrensninger i revisjonsomfang, restriksjoner i tilgang til dokumenter, personell, eiendeler og ressursbegrensninger, som for eksempel finansiering.

Beslutningen om hvem som må informeres om forholdene rundt en svekkelse av uavhengighet og objektivitet avhenger av internrevisjonens og leder av internrevisjonens ansvar ovenfor toppledelsen og styret slik det fremgår av internrevisjonsinstruksen, samt svekkelsens art og omfang.

Implementeringsstandard 1130.A1 (Bekreftelsestjenester)

Internrevisorer må avstå fra å vurdere konkrete aktiviteter som de tidligere har hatt ansvar for.

Objektiviteten antas å være svekket dersom en internrevisor utfører bekreftelsestjenester for en aktivitet som vedkommende har hatt ansvar for i løpet av det siste året.

Implementeringsstandard 1130.A2 (Bekreftelsestjenester)

En part utenfor internrevisjonen må føre tilsyn med bekreftelsesoppdrag for funksjoner som leder av internrevisjonen selv er ansvarlig for.

Implementeringsstandard 1130.A3 (Bekreftelsestjenester)

Internrevisjonen kan utføre bekreftelsestjenester innenfor et område hvor den tidligere har utført rådgivningstjenester. Dette forutsetter at arten av rådgivningen ikke har svekket objektivitet og at objektiviteten på individnivå styres ved tildeling av ressurser til oppdraget.

Implementeringsstandard 1130.C1 (Rådgivningstjenester)

Internrevisorer kan utføre rådgivningstjenester som vedrører aktiviteter de tidligere har hatt ansvar for.

Implementeringsstandard 1130.C2 (Rådgivningstjenester)

Ved potensiell svekkelse av internrevisorerers uavhengighet eller objektivitet knyttet til foreslåtte rådgivningstjenester, må det redegjøres om forholdene til oppdragsgiveren før oppdraget aksepteres.

IG1200

Proficiency and Due Professional Care

1200 – Faglig dyktighet og tilbørlig faglig aktsomhet

Oppdrag må utføres med faglig dyktighet og tilbørlig faglig aktsomhet.

1210 – Faglig dyktighet

Internrevisorer må besitte den kunnskap, de ferdigheter og annen kompetanse som er nødvendig for å ivareta sitt individuelle ansvar. Samlet må internrevisjonen besitte eller kunne skaffe seg de kunnskaper, ferdigheter og annen kompetanse som er nødvendig for å ivareta sitt ansvar.

IG1210

Proficiency

Tolkning

Faglig dyktighet er en fellesbenevnelse på den kunnskap, de ferdigheter og annen kompetanse som kreves av internrevisorer for at de skal kunne utføre sine oppgaver på en hensiktsmessig måte. Det omfatter en vurdering av nåværende aktiviteter, trender og kommende utfordringer, for å muliggjøre relevante råd og anbefalinger. Internrevisorer oppfordres til å vise sin fagkunnskap gjennom å oppnå profesjonelle sertifiseringer og kvalifikasjoner, for eksempel Certified Internal Auditor som tilbys av The Institute of Internal Auditors/IIA Norge og andre sertifiseringer som tilbys av andre profesjonelle organisasjoner.

Implementeringsstandard 1210.A1 (Bekreftelsestjenester)

Leder av internrevisjonen må innhente kvalifisert rådgivning og bistand dersom internrevisjonen mangler de kunnskaper, ferdigheter eller annen kompetanse som kreves for helt eller delvis å utføre et oppdrag.

Implementeringsstandard 1210.A2 (Bekreftelsestjenester)

Internrevisorer må ha tilstrekkelig kunnskap til å vurdere risikoen for misligheter og hvordan risikoen håndteres i organisasjonen, men det forventes ikke at vedkommende skal ha samme ekspertise som en person som har som hovedoppgave å avdekke og utrede misligheter.

Implementeringsstandard 1210.A3 (Bekreftelsestjenester)

Internrevisorer må ha tilstrekkelig kunnskap om de viktigste risikoer og kontrolltiltak innenfor informasjonsteknologi og tilgjengelig teknologibaserte revisjonsteknikker for å kunne utføre sine tildelte arbeidsoppgaver. Det forventes imidlertid ikke at alle internrevisorer skal ha samme ekspertise som en internrevisor som har IT-revisjon som sitt primære ansvarsområde.

Implementeringsstandard 1210.C1 (Rådgivningstjenester)

Dersom internrevisjonen mangler de kunnskaper, ferdigheter eller annen kompetanse som kreves for helt eller delvis å utføre et oppdrag, må leder av internrevisjonen enten avslå rådgivningsoppdraget eller innhente kvalifisert rådgivning og bistand.

IG1220**Due****Professional****Care****1220 – Tilbørlig faglig aktsomhet**

Internrevisorer må utøve sitt yrke med den aktsomhet og faglige innsikt som forventes av en påpasselig og kompetent internrevisor. Tilbørlig faglig aktsomhet innebærer dog ikke et krav om ufeilbarlighet.

Implementeringsstandard 1220.A1 (Bekreftelsestjenester)

Internrevisorer må utvise tilbørlig faglig aktsomhet ved å vurdere:

- omfanget av arbeidet som er påkrevd for å nå målsetningene for oppdraget
- den relative kompleksiteten, viktigheten og vesentligheten på de områder hvor man utfører bekreftelser
- tilstrekkeligheten, effektiviteten og hensiktsmessigheten av prosesser for governance, risikostyring og kontroll
- sannsynligheten for vesentlige feil, misligheter eller manglende etterlevelse
- kostnader ved bekreftelsen i forhold til mulige gevinster

Implementeringsstandard 1220.A2 (Bekreftelsestjenester)

Som et ledd i å utvise tilbørlig faglig aktsomhet må internrevisorer vurdere bruk av teknologi-basert revisjon og andre dataanalyseteknikker.

Implementeringsstandard 1220.A3 (Bekreftelsestjenester)

Internrevisorer må være oppmerksom på vesentlige risikoer som kan påvirke målsetninger, drift og ressurser. Imidlertid er ikke bekreftelsesprosedyrer, selv når de er utført med tilbørlig faglig aktsomhet, i seg selv nok til å garantere at alle vesentlige risikoer blir identifisert.

Implementeringsstandard 1220.C1 (Rådgivningstjenester)

Internrevisorer må utvise tilbørlig faglig aktsomhet under et rådgivningsoppdrag ved å vurdere:

- oppdragsgivernes behov og forventninger, inkludert oppdragets art, tidspunkt for utførelse og rapportering av oppdragsresultater
- den relative kompleksiteten og arbeidsomfanget som er nødvendig for å oppfylle oppdragets formål
- kostnader ved rådgivning i forhold til mulige gevinster

IG 1230
Continuing
Professional
Development

1230 – Kontinuerlig faglig utvikling

Internrevisorer må styrke sine kunnskaper, ferdigheter og annen kompetanse gjennom kontinuerlig faglig utvikling.

1300 – Program for kvalitetssikring og forbedring

Leder av internrevisjonen må utarbeide og vedlikeholde et program for kvalitetssikring og forbedring som dekker alle aspekter ved internrevisjonen.

Tolkning

Formålet med et program for kvalitetssikring og forbedring er å gjøre det mulig å gjennomføre vurderinger av hvorvidt internrevisjonen er i overensstemmelse med standardene og de etiske regler. Programmet vurderer også effektiviteten og hensiktsmessigheten av internrevisjonen og identifiserer muligheter for forbedring. Leder av internrevisjonen bør oppfordre styret til å holde seg orientert om programmet for kvalitetssikring og forbedring.

1310 – Krav til program for kvalitetssikring og forbedring

Kvalitetssikrings- og forbedringsprogrammet må omfatte både interne og eksterne evalueringer.

1311 – Interne evalueringer

Interne evalueringer må omfatte:

- løpende oppfølging av internrevisjonens prestasjoner
- periodiske egevalueringer eller evalueringer gjennomført av andre parter innenfor organisasjonen med tilstrekkelig kunnskap om internrevisjon.

Tolkning

Løpende oppfølging er en integrert del av den daglige overvåking, gjennomgang og måling av internrevisjonen. Løpende oppfølging innarbeides i de rutiner og metoder som brukes for å styre internrevisjonen og omfatter prosesser, verktøy og informasjon som er nødvendige for å kunne evaluere om internrevisjonen er i overensstemmelse med de etiske regler og standardene.

Periodiske evalueringer gjennomføres for å evaluere overensstemmelse med de etiske regler og standardene.

Tilstrekkelig kunnskap om internrevisjon betyr som minimum å ha en forståelse av alle elementene i det internasjonale rammeverket (IPPF).

1312 Eksterne evalueringer

Eksterne evalueringer må utføres minst en gang hvert femte år av en kvalifisert, uavhengig person eller et evalueringsteam utenfor organisasjonen. Leder av internrevisjonen må drøfte følgende med styret:

- metode og hyppighet av eksterne evalueringer og
- kvalifikasjonene og uavhengigheten til den eksterne personen eller evalueringsteamet, herunder mulige interessekonflikter.

Tolkning

Eksterne evalueringer kan gjennomføres som en fullstendig ekstern evaluering eller i form av egevalueringer med uavhengig ekstern validering. Den som foretar den eksterne evalueringen må konkludere med hensyn til samsvar med etiske regler og standardene. Den eksterne evalueringen kan også omfatte operative eller strategiske kommentarer.

En kvalifisert person eller et evalueringsteam innehar kompetanse på to områder: profesjonell utøvelse av internrevisjon og prosessen for eksterne evalueringer. Kompetanse kan fremkomme gjennom en blanding av erfaring og teoretisk kunnskap. Erfaring fra organisasjoner av sammenlignbar størrelse, kompleksitet, sektor eller bransje og sammenlignbare problemstillinger er mer verdifullt enn mindre relevant erfaring. Ikke alle medlemmer av et evalueringsteam trenger å inneha kompetanse på alle områdene, men det er teamet som helhet som blir kvalifisert. Leder av internrevisjonen bruker sitt profesjonelle skjønn ved vurderingen av hvorvidt en person eller et evalueringsteam har tilstrekkelig kompetanse til å kvalifisere seg.

Uavhengighet innebærer at personen eller evalueringsteamet hverken innehar en faktisk eller en oppfattet interessekonflikt, og ikke er en del av eller er under kontroll av den organisasjonen internrevisjonen tilhører. Leder av internrevisjonen bør oppfordre styret til å holde seg orientert om den eksterne evalueringen for å redusere oppfattet eller potensielle interessekonflikter.

1320 – Rapportering om kvalitets- og forbedringsprogrammet

Leder av internrevisjonen må underrette toppledelsen og styret om resultatene fra kvalitets- og forbedringsgjennomgangene. Denne underretningen bør inkludere:

- Omfanget og hyppigheten av både interne og eksterne evalueringer.
- Kvalifikasjonene og uavhengigheten til personen eller evalueringsteamet, inklusive potensielle interessekonflikter.
- Konklusjonene til personen eller evalueringsteamet.
- Handlingsplaner med korrigerende aktiviteter.

Tolkning

Format, innhold og hyppighet i rapportering av resultatene fra kvalitets- og forbedringsprogrammet avtales med toppledelsen og styret og tar i betraktning ansvaret internrevisjonsinstruksen tilligger internrevisjonen og leder av internrevisjonen. For å vise overensstemmelse med de etiske regler og standardene, blir resultatene fra eksterne og periodiske

interne evalueringer rapportert når gjennomgangen er avsluttet, mens resultatene fra den løpende oppfølgingen blir rapportert minimum årlig. Resultatene inkluderer personens eller evalueringsteamets vurdering av grad av overensstemmelse.

1321 – Bruk av «i overensstemmelse med de internasjonale standardene for profesjonell utøvelse av internrevisjon»

En uttalelse om at internrevisjonen er i overensstemmelse med de internasjonale standardene for profesjonell utøvelse av internrevisjon kan kun brukes dersom resultatene fra kvalitets- og forbedringsprogrammer understøtter dette.

Tolkning

Internrevisjonen er i overensstemmelse med de etiske regler og standardene når den tilfredsstillende det som er beskrevet i disse. Resultater fra kvalitets- og forbedringsprogrammet inkluderer resultatene fra både interne og eksterne evalueringer. Alle internrevisjoner vil ha resultater fra interne evalueringer. Internrevisjoner som har eksistert i minst fem år vil i tillegg ha resultater fra eksterne evalueringer.

1322 – Rapportering av manglende overensstemmelse

Når manglende overensstemmelse med de etiske regler eller standardene får innvirkning på det totale omfanget eller utførelsen av internrevisjonen, må leder av internrevisjonen rapportere manglene og konsekvensen av manglende overensstemmelse til toppledelsen og styret.

UTØVELSESSTANDARDER

IG2000 Managing the Internal Audit Activity

2000 – Ledelse av internrevisjonen

Leder av internrevisjonen må lede internrevisjonen på en effektiv og hensiktsmessig måte som sikrer at den tilfører organisasjonen merverdi.

Tolkning

Internrevisjonen ledes effektivt og hensiktsmessig når:

- den oppnår formålet og det ansvaret som fremgår av internrevisjonsinstruksen
- den er i overensstemmelse med standardene
- enkeltpersoner er i overensstemmelse med de etiske regler og standardene
- den vurderer trender og kommende utfordringer som kan påvirke organisasjonen

Internrevisjonen tilfører merverdi til organisasjonen og interessentene når den vurderer organisasjonens strategier, mål og risikoer; arbeider for å forbedre prosessene for governance, risikostyring og kontroll; og gir objektiv og relevant bekreftelse.

IG2010 Planning

2010 – Planlegging

Leder av internrevisjonen må utarbeide en risikobasert plan for å fastsette prioriteringene til internrevisjonen, i samsvar med organisasjonens målsetninger.

Tolkning

For å utarbeide den risikobaserte planen må leder av internrevisjonen konsultere toppledelsen og styret for å få en forståelse av organisasjonens strategier, de viktigste forretningsmessige målene, relaterte risikoer og risikostyringsprosesser. Leder av internrevisjonen må gjennomgå og justere planen, i den grad det er nødvendig, for å ta hensyn til endringer i organisasjonens forretningsvirksomhet, risikoer, drift, programmer, systemer og kontroller.

Implementeringsstandard 2010.A1 (Bekreftelsestjenester)

Internrevisjonens oppdragsplan må baseres på en dokumentert risikovurdering som gjennomføres minst årlig. I denne prosessen må innspill fra toppledelsen og styret vurderes.

Implementeringsstandard 2010.A2 (Bekreftelsestjenester)

Leder av internrevisjonen må drøfte med toppledelsen, styret og andre interessenter for å avklare forventninger til internrevisjonens uttalelser og andre konklusjoner.

Implementeringsstandard 2010.C1 (Rådgivningstjenester)

Leder av internrevisjonen bør vurdere å godta foreslåtte rådgivningsoppdrag ut i fra oppdragets potensial for å forbedre risikostyring, tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift. Aksepterte rådgivningsoppdrag må inkluderes i planen.

**IG2020
Communication
and Approval****2020 – Kommunikasjon og godkjenning**

Leder av internrevisjonen må kommunisere internrevisjonens planer og ressursbehov, herunder vesentlige endringer gjennom året, til toppledelsen og styret for gjennomgang og godkjenning. Leder av internrevisjonen må også informere om konsekvensene av ressursbegrensninger.

**IG2030
Resource
Management****2030 – Ressursstyring**

For å kunne gjennomføre den godkjente planen må leder av internrevisjonen sørge for at internrevisjonens ressurser er egnet og tilstrekkelige, og at de blir hensiktsmessig anvendt.

Tolkning

Egnethet henviser til sammensetningen av kunnskap, ferdigheter og andre kvalifikasjoner som trengs for å gjennomføre planen. Tilstrekkelighet viser til det omfang av ressurser som trengs for å fullføre planen. Ressurser brukes hensiktsmessig når målene i den godkjente planen nås på optimalt vis.

**IG2040
Policies and
Procedures****2040 – Retningslinjer og prosedyrer**

Leder av internrevisjonen må utarbeide retningslinjer og prosedyrer som veileder internrevisjonen.

Tolkning

Utformingen av, og innholdet i, retningslinjer og prosedyrer vil være avhengig av internrevisjonens størrelse og struktur, og kompleksiteten av arbeidet.

**IG2050
Coordination
and Reliance****2050 – Koordinering og tillit**

For å sikre nødvendig dekning og minst mulig dobbeltarbeid bør leder av internrevisjonen dele informasjon, koordinere aktiviteter og vurdere å ha tillit til og bygge på arbeidet til andre interne og eksterne leverandører av bekreftelses- og rådgivningstjenester.

Tolkning

Når aktiviteter koordineres kan leder av internrevisjonen velge å benytte arbeidet til andre interne og eksterne leverandører av bekreftelses- og rådgivningstjenester. Det må etableres en konsekvent prosess for å vurdere hva som skal til for å ha tillit til andres arbeid og leder av internrevisjonen bør vurdere kompetansen, objektiviteten og tilbørlig faglig aktsomhet til leverandørene av bekreftelses- og rådgivningstjenestene. Leder av internrevisjonen bør også ha en klar forståelse av omfang, målsettinger og resultat fra arbeidet utført av andre leverandører av bekreftelses- og rådgivningstjenester. Når arbeidet til andre benyttes er leder av internrevisjonen fortsatt ansvarlig for at grunnlag for konklusjoner og uttalelser fra internrevisjonen er tilstrekkelig.

IG2060
Reporting to
Senior
Management
and the
Board**2060 – Rapportering til toppledelsen og styret**

Leder av internrevisjonen må rapportere periodisk til toppledelsen og styret om internrevisjonens formål, fullmakter, ansvar, utført arbeid i forhold til planen og på overensstemmelse med de etiske regler og standardene. Rapporteringen må også omfatte vesentlig risikoer og forhold knyttet til kontroll, herunder mislighetsrisiko, governance og andre forhold som toppledelsen og/eller styret må være oppmerksom på.

Tolkning

Hyppighet og innhold i rapportering fastsettes i samarbeid mellom leder av internrevisjonen, toppledelsen og styret. Frekvensen og rapporteringens innhold vil avhenge av informasjonens viktighet samt hvor presserende det er at toppledelsen og/eller styret tar affære.

Leder av internrevisjonens rapportering og kommunikasjon med toppledelsen og styret må inkludere informasjon om:

- internrevisjonsinstruksen
- internrevisjonens uavhengighet
- internrevisjonsplanen og fremdriften i forhold til planen
- ressursbehovene
- resultatet av revisjonsaktivitetene
- overensstemmelse med de etiske regler, standardene, og handlingsplaner for å håndtere eventuelle vesentlige uoverensstemmelser.
- ledelsens håndtering av risiko som etter leder av internrevisjonens vurdering kan være uakseptabelt for organisasjonen.

Det refereres til disse kravene og andre krav relatert til leder av internrevisjonens kommunikasjon i andre deler av standardene.

2070 – Eksterne tjenesteleverandører og organisasjonsmessig ansvar for internrevisjon

Når en ekstern tjenesteleverandør utfører internrevisjonsaktiviteter i en organisasjon, må tjenesteleverandøren gjøre organisasjonen oppmerksom på at det er organisasjonen som er ansvarlig for å opprettholde en hensiktsmessig internrevisjon.

Tolkning

Ansaret for å være i overensstemmelse med de etiske regler og standardene vil fremgå av kvalitets- og forbedringsprogrammet.

2100 – Arbeidets art

Internrevisjonen må evaluere og bidra til forbedring av organisasjonens prosesser for governance, risikostyring og kontroll, gjennom anvendelse av en systematisk, strukturert og risikobasert metode. Internrevisjonens troverdighet og verdi vil forbedres når internrevisorer er proaktive og deres evalueringer gir ny innsikt og vurderer fremtidig effekt.

**IG2110
Governance****2110 – Governance**

Internrevisjonen må vurdere og foreslå hensiktsmessige tiltak som forbedrer organisasjonens governanceprosesser for å:

- ta strategiske og driftsmessige beslutninger
- overvåke risikostyring og kontroll
- fremme formålstjenlig etikk og verdier i organisasjonen
- sikre hensiktsmessig organisatorisk ledelse og ansvarliggjøring i organisasjonen
- informasjon om risiko og kontroll kommuniseres til de rette deler av organisasjonen
- koordinere aktivitetene til og kommunisere informasjon mellom styret, ekstern- og internrevisorer, andre leverandører av bekreftelser og ledelsen.

Implementeringsstandard 2110.A1 (Bekreftelsestjenester)

Internrevisjonen må vurdere utformingen, implementeringen og hensiktsmessigheten av organisasjonens etikkrelaterte målsetninger, programmer og aktiviteter.

Implementeringsstandard 2110.A2 (Bekreftelsestjenester)

Internrevisjonen må vurdere hvorvidt organisasjonens IT-governance støtter organisasjonens strategier og mål.

2120 – Risikostyring

Internrevisjonen må vurdere effektiviteten og hensiktsmessigheten av risikostyringsprosessene og bidra til forbedringer i disse.

Tolkning

Internrevisor konkluderer om risikostyringsprosessene er effektive og hensiktsmessige, basert på sin vurdering av om:

- organisasjonens målsettinger understøtter og samsvarer med organisasjonens visjon
- betydelige risikoer er identifisert og vurdert
- valg av risikorespons er formålstjenlig slik at risiko samsvarer med organisasjonens risikoappetitt og
- relevant informasjon om risiko blir fanget opp og kommunisert i riktig tid gjennom hele organisasjonen, slik at ansatte, ledelsen og styret kan utføre sine ansvarsoppgaver

Internrevisjonen kan samle informasjon fra flere oppdrag for å underbygge denne vurderingen. De samlede resultatene fra disse oppdragene gir en forståelse av organisasjonens prosesser for risikostyring, og effektiviteten og hensiktsmessigheten av disse. Risikostyringsprosesser overvåkes gjennom løpende ledelsesaktiviteter, separate evalueringer eller begge deler.

Implementeringsstandard 2120.A1 (Bekreftelsestjenester)

Internrevisjonen må vurdere risikoeksponering relatert til organisasjonens governance, drift og

informasjonssystemer med hensyn til:

- oppnåelse av organisasjonens strategiske målsettinger
- påliteligheten og integriteten av finansiell og operasjonell informasjon
- hensiktsmessig og effektiv drift og programmer
- sikring av eiendeler
- etterlevelse av lover, forskrifter, retningslinjer, prosedyrer og kontrakter

Implementeringsstandard 2120.A2 (Bekreftelsestjenester)

Internrevisjonen må vurdere muligheten for at misligheter kan forekomme og hvordan organisasjonen håndterer risiko for misligheter.

Implementeringsstandard 2120.C1 (Rådgivningstjenester)

Under utførelsen av rådgivningsoppdrag må internrevisorer vurdere risiko i tråd med oppdragets formål, og være oppmerksom på at andre betydelige risikoer kan forekomme.

Implementeringsstandard 2120.C2 (Rådgivningstjenester)

Kunnskap om risiko som internrevisorer har tilegnet seg gjennom rådgivningsoppdrag må innarbeides i vurderingen av organisasjonens risikostyringsprosess.

Implementeringsstandard 2120.C3 (Rådgivningstjenester)

Når internrevisorer bistår ledelsen med å etablere eller forbedre prosesser for risikostyring, må internrevisorer avstå fra enhver form for ledelsesansvar ved selv å forvalte risikoer.

2130 – Kontroll

Internrevisjonen må bidra til at organisasjonen opprettholder hensiktsmessige kontroller ved å evaluere om kontrollprosessen er effektiv og hensiktsmessig og ved å fremme kontinuerlig forbedring.

Implementeringsstandard 2130.A1 (Bekreftelsestjenester)

Internrevisjonen må vurdere tilstrekkeligheten og hensiktsmessigheten av kontroller i forhold til håndteringen av risikoer i organisasjonens prosesser for governance, drift og informasjonssystemer med hensyn til:

- oppnåelse av organisasjonens strategiske målsettinger
- påliteligheten og integriteten av finansiell og operasjonell informasjon
- effektiv og hensiktsmessig drift og programmer
- sikring av eiendeler og
- etterlevelse av lover, forskrifter, retningslinjer, prosedyrer og kontrakter

Implementeringsstandard 2130.C1 (Rådgivningstjenester)

Internrevisorer må inkludere kunnskap om kontroller opparbeidet gjennom rådgivningsoppdrag inn i vurderingen av organisasjonens kontrollprosesser.

2200 – Oppdragsplanlegging

Internrevisorer må utarbeide og dokumentere en plan for hvert oppdrag. Planen skal inkludere oppdragets målsetninger, omfang, tidspunkt for utførelse og ressursallokering. Planen må ta hensyn til organisasjonens strategier, mål og risikoer som er relevante for oppdraget.

2201 – Planleggingshensyn

Under planlegging av oppdrag må internrevisorer ta hensyn til:

- strategier og mål for aktiviteten som blir gjennomgått og hvordan aktiviteten selv måler sin ytelse
- vesentlige risikoer forbundet med aktivitetens mål, ressurser og drift, samt hvilke metoder som benyttes for å holde mulige konsekvenser på et akseptabelt nivå
- tilstrekkeligheten og hensiktsmessigheten av aktivitetens governance, risikostyring og kontrollprosesser vurdert i forhold til et relevant rammeverk eller modell
- muligheten for vesentlige forbedringer i aktivitetens governance, risikostyring og kontrollprosesser

Implementeringsstandard 2201.A1 (Bekreftelsestjenester)

Når oppdrag planlegges for parter utenfor organisasjonen må internrevisorer sørge for en skriftlig avklaring om målsetninger, omfang, partenes ansvar og andre forventninger, inkludert restriksjoner angående distribusjon av oppdragsresultatet og tilgang til oppdragsdokumentasjon.

Implementeringsstandard 2201.C1 (Rådgivningstjenester)

Ved rådgivningsoppdrag må internrevisorer etablere en avtale med oppdragsgiveren om formål, omfang, respektive ansvar og andre forventninger som oppdragsgiveren måtte ha. Denne avtalen må være nedfelt skriftlig for vesentlige oppdrag.

2210 – Målsetninger for oppdraget

Målsetninger må etableres for hvert oppdrag.

Implementeringsstandard 2210.A1 (Bekreftelsestjenester)

Internrevisorer må foreta en foreløpig vurdering av relevante risikoer for aktiviteten som skal gjennomås. Resultatene fra denne vurderingen må reflekteres i oppdragets målsetninger.

Implementeringsstandard 2210.A2 (Bekreftelsestjenester)

Ved utarbeidelse av oppdragsmålsetningene må internrevisorer vurdere sannsynligheten for vesentlige feil, misligheter, manglende overensstemmelse og andre forhold.

Implementeringsstandard 2210.A3 (Bekreftelsestjenester)

Tilstrekkelige kriterier er nødvendige for å evaluere governance, risikostyring og kontroll. Internrevisorer må fastslå i hvilken grad ledelsen og/eller styret har etablert tilstrekkelige kriterier for å vurdere hvorvidt formål og målsetninger er blitt oppnådd. Dersom kriteriene er tilstrekkelige, må internrevisorer bruke dem i sine evalueringer. Dersom kriteriene ikke er tilstrekkelige, må

internrevisorer ved å diskutere med ledelsen og/eller styret, identifisere formålstjenlige evalueringskriterier.

Tolkning

Typen kriterier kan være:

- interne (slik som organisasjonens retningslinjer og prosedyrer)
- eksterne (slik som lover og regler fastsatt av myndigheter)
- ledende praksis (slik som faglig og bransjespesifikk veiledning)

Implementeringsstandard 2210.C1 (Rådgivningstjenester)

Rådgivningsoppdragets målsettinger må omfatte governance, risikostyring og kontrollprosesser i det omfang som er avtalt med oppdragsgiveren.

Implementeringsstandard 2210.C2 (Rådgivningstjenester)

Rådgivningsoppdrag må være i samsvar med organisasjonens verdier, strategier og målsettinger.

2220 – Omfanget av oppdraget

Det fastsatte oppdragsomfanget må være tilstrekkelig for å oppfylle oppdragsmålsettingene.

Implementeringsstandard 2220.A1 (Bekreftelsestjenester)

Oppdragsomfanget må omfatte relevante systemer, dokumenter, personell og fysiske eiendeler, inkludert det som kontrolleres av en tredjepart.

Implementeringsstandard 2220.A2 (Bekreftelsestjenester)

Dersom muligheter for betydelige rådgivningsoppdrag oppstår i forbindelse med et bekreftelsesoppdrag, bør en spesifikk skriftlig avtale inngås vedrørende målsettinger, omfang, partenes ansvar og andre forventninger. Resultatene fra rådgivningsoppdraget rapporteres i samsvar med standarder for rådgivning.

Implementeringsstandard 2220.C1 (Rådgivningstjenester)

Under gjennomføringen av rådgivningsoppdrag må internrevisor sikre at oppdragsomfanget er tilstrekkelig for å oppfylle de avtalte målsettingene. Dersom internrevisor i løpet av oppdraget utvikler tvil om omfangets egnethet, må dette diskuteres med oppdragsgiveren for å avgjøre om oppdraget skal fortsette.

Implementeringsstandard 2220.C2 (Rådgivningstjenester)

Under utførelsen av rådgivningsoppdrag må internrevisor vurdere kontrollprosesser i henhold til oppdragets formål og være oppmerksom på vesentlige kontrollutfordringer.

2230 – Ressurstildeling i forbindelse med oppdrag

Internrevisorer må fastslå hvilke ressurser som er egnet og tilstrekkelige for å nå oppdragsmålsettingene. Bemanningen må baseres på en vurdering av hvert oppdrags art og kompleksitet, tidsbegrensning og tilgjengelige ressurser.

Tolkning

Med egnet menes den sammensetning av kunnskaper, ferdigheter og andre kompetanser som er nødvendige for å gjennomføre oppdraget. Med tilstrekkelig menes den mengden med ressurser som er nødvendig for å gjennomføre oppdraget med tilbørlig faglig aktsomhet.

2240 – Oppdragsplan

Internrevisorer må utarbeide og dokumentere oppdragsplaner som fører til at oppdragsmålsettingene nås.

Implementeringsstandard 2240.A1 (Bekreftelsestjenester)

Oppdragsplaner må inneholde prosedyrer for å identifisere, analysere, evaluere og dokumentere informasjon under utførelse av oppdraget. Oppdragsplanen må godkjennes før iverksettelse, og eventuelle endringer godkjennes fortløpende.

Implementeringsstandard 2240.C1 (Rådgivningstjenester)

Oppdragsplaner for rådgivningsoppdrag kan variere i form og innhold avhengig av oppdragets art.

2300 – Utførelse av oppdraget

Internrevisorer må identifisere, analysere, evaluere og dokumentere tilstrekkelig informasjon for å sikre oppnåelse av oppdragsmålsettingene.

2310 – Identifisering av informasjon

Internrevisorer må identifisere tilstrekkelig, pålitelig, relevant og nyttig informasjon for å sikre oppnåelse av oppdragsmålsettingene.

Tolkning

Tilstrekkelig informasjon er basert på fakta, adekvat og overbevisende slik at en aktsom, velinformert person ville kommet til samme konklusjon som revisor. Pålitelig informasjon er den beste oppnåelige informasjonen ved bruk av egnede teknikker for oppdraget. Relevant informasjon støtter opp om observasjoner og anbefalinger og er i samsvar med målsettingene for oppdraget. Nyttig informasjon hjelper organisasjonen å nå sine mål.

2320 – Analyse og evaluering

Internrevisorer må basere sine konklusjoner og oppdragsresultater på egnede analyser og evalueringer.

2330 – Dokumentering av informasjon

Internrevisorer må dokumentere tilstrekkelig, pålitelig, relevant og nyttig informasjon for å understøtte oppdragsresultater og konklusjoner.

Implementeringsstandard 2330.A1 (Bekreftelsestjenester)

Leder av internrevisjonen må styre tilgangen til oppdragsdokumenter. Leder av internrevisjonen må innhente godkjenning fra toppledelsen og/eller juridisk rådgiver før eksterne parter gis tilgang til slike dokumenter, der dette er hensiktsmessig.

Implementeringsstandard 2330.A2 (Bekreftelsestjenester)

Leder av internrevisjonen må utarbeide oppbevaringskrav for oppdragsdokumentasjonen uavhengig av hvilket medium dokumentasjonen lagres på. Oppbevaringskravene må være i samsvar med organisasjonens retningslinjer samt relevante regulatoriske eller andre krav.

Implementeringsstandard 2330.C1 (Rådgivningstjenester)

Leder av internrevisjonen må utarbeide retningslinjer for sikring og oppbevaring av dokumentasjonen i rådgivningsoppdrag, samt hvordan utlevering av denne til interne og eksterne parter skal håndteres. Retningslinjene må være i samsvar med organisasjonens retningslinjer samt eventuelle regelverkskrav eller andre krav.

2340 – Tilsyn med oppdraget

Det må føres tilfredsstillende tilsyn med oppdraget for å sikre at målene blir oppnådd, kvalitets-sikring blir utført og at personalutvikling finner sted.

Tolkning

Graden av tilsyn vil avhenge av internrevisorers faglige dyktighet og erfaringer og av oppdragsavtalens kompleksitet. Leder av internrevisjonen har det overordnede ansvaret for tilsynet med oppdraget, enten det utføres av eller for internrevisjonen, men kan delegerere tilsynsansvaret til erfarne medlemmer i internrevisjonen. Tilfredsstillende bevis for at tilsyn er gjennomført dokumenteres og oppbevares.

2400 – Rapportering av resultater

Internrevisorer må rapportere resultatene fra oppdragene.

2410 – Rapporteringskriterier

Rapporteringen må omfatte oppdragets målsetninger, omfang og resultater.

Implementeringsstandard 2410.A1 (Bekreftelsestjenester)

Sluttrapportering av oppdragsresultatene må inneholde anvendelige konklusjoner i tillegg til anvendelige anbefalinger og/eller handlingsplaner. Når det er hensiktsmessig bør internrevisor avgi en uttalelse. En uttalelse må ta hensyn til omforente forventninger fra toppledelsen, styret og andre interessenter, og den må understøttes av tilstrekkelig, pålitelig, relevant og nyttig informasjon.

Tolkning

Uttalelser på oppdragsnivå kan bestå av rangeringer, konklusjoner eller andre beskrivelser av resultatene. Et slikt oppdrag kan være relatert til kontroller knyttet til spesifikke prosesser, risikoeer eller forretningsområder. Utforming av slike uttalelser krever en avveielse av resultatet fra oppdragene og vesentligheten av disse.

Implementeringsstandard 2410.A2 (Bekreftelsestjenester)

Internrevisorer oppfordres til å anerkjenne tilfredsstillende forhold i oppdragsrapporteringen.

Implementeringsstandard 2410.A3 (Bekreftelsestjenester)

Når oppdragsresultater gjøres tilgjengelig for noen utenfor organisasjonen, må rapporteringen inneholde begrensninger på distribusjon og bruk av resultatene.

Implementeringsstandard 2410.C1 (Rådgivningstjenester)

Rapportering av fremdrift og resultater for rådgivningsoppdrag vil variere i form og innhold avhengig av oppdragets art og oppdragsgivernes behov.

2420 – Kvalitet i rapportering

Rapportering må være nøyaktig, objektiv, klar, konsis, konstruktiv, fullstendig og rettidig.

Tolkning

Nøyaktig rapportering er fri for feil og forvrengninger og er pålitelig i forhold til underliggende fakta. Objektiv rapportering er hederlig, upartisk og habil og er et resultat av en pålitelig og balansert vurdering av alle relevante fakta og omstendigheter. Klar rapportering er lett forståelig og logisk, unnlater unødvendig fagteknisk språk og fremlegger all vesentlig og relevant informasjon. Konsis rapportering medtar poengene og unngår unødvendige utdypninger, overflødige detaljer, gjentakelser og for mange ord. Konstruktiv rapportering er til hjelp for oppdragsklienten og organisasjonen og leder til forbedringer der det trengs. Fullstendig rapportering utelater ingen vesentlige forhold som er viktig for rapportens hovedmottaker og inkluderer all vesentlig og relevant informasjon samt de observasjoner som understøtter anbefalingene og konklusjonene. Rettidig rapportering kommer beleilig og er formålstjenelig og gir ledelsen mulighet til å foreta forbedringer hvis nødvendig

2421 – Feil og utelatelser

Dersom sluttrapporteringen inneholder vesentlige feil eller utelatelser, må leder av internrevisjonen sende korrigerede opplysninger til alle som mottok den opprinnelige rapporteringen.

2430 – Bruken av «utført i overensstemmelse med de internasjonale standardene for profesjonell utøvelse av internrevisjon»

Å gi uttrykk for at oppdrag er «utført i overensstemmelse med de internasjonale standard-

ene for profesjonell utøvelse av internrevisjon» (International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing) kan bare gjøres hvis resultatene fra kvalitets- og forbedringsprogrammet støtter uttalelsen.

2431 – Oppdragsrapportering om manglende overensstemmelse

Når manglende overensstemmelse med definisjonen av internrevisjon, de etiske regler eller standardene får innvirkning på et konkret oppdrag, må rapportering av resultatene inneholde informasjon om:

- hvilke prinsipp (er) eller adferdsregel(er) i de etiske regler eller standarden(e) som ikke er overholdt fullt ut
- årsaken(e) til manglende overensstemmelse
- konsekvensene av manglende overensstemmelse for oppdraget og resultatrapporteringen

2440 – Formidling av resultater

Leder av internrevisjonen må rapportere resultatene til relevante parter.

Tolkning

Leder av internrevisjonen er ansvarlig for å gjennomgå og godkjenne den endelige oppdragsrapporteringen før utstedelse og for å bestemme til hvem og hvordan rapporteringen skal formidles. Det overordnede ansvaret tilligger leder av internrevisjonen selv om han/hun har delegert oppgavene til andre.

Implementeringsstandard 2440.A1 (Bekreftelsestjenester)

Leder av internrevisjonen er ansvarlig for å rapportere sluttresultatene til parter som kan sikre at resultatene blir tilfredsstillende behandlet.

Implementeringsstandard 2440.A2 (Bekreftelsestjenester)

Hvis ikke annet følger av lov eller forskrift, må leder av internrevisjonen, forut for oversendelse av resultater til noen utenfor organisasjonen:

- vurdere potensiell risiko for organisasjonen
- konsultere toppledelsen og/eller juridisk rådgiver
- kontrollere spredning ved å begrense bruken av resultatene

Implementeringsstandard 2440.C1 (Rådgivningstjenester)

Leder av internrevisjonen er ansvarlig for å rapportere sluttresultatene fra rådgivningsoppdrag til oppdragsgivere.

Implementeringsstandard 2440.C2 (Rådgivningstjenester)

I forbindelse med rådgivningsoppdrag kan problemstillinger vedrørende governance, risikostyring og kontrollprosesser bli identifisert. Dersom disse problemstillingene er vesentlige for organisasjonen må de rapporteres til toppledelsen og styret.

2450 Overordnede uttalelser

Når en overordnet uttalelse avgis må den ta hensyn til organisasjonens strategier, mål og risikoer samt ivareta de omforente forventninger fra toppledelsen, styret og andre interessenter. Den overordnede uttalelsen må understøttes av tilstrekkelig pålitelig, relevant og nyttig informasjon.

Tolkning

Rapporteringen vil inkludere:

- omfang, herunder den perioden uttalelsen gjelder for
- begrensninger i omfang
- vurdering av alle relaterte prosjekter, herunder hvorvidt man har bygget på arbeidet til andre bekreftelsesleverandører
- en oppsummering av informasjonen som støtter opp under uttalelsen
- risiko- eller kontrollrammeverk eller andre kriterier benyttet som grunnlag for den overordnede uttalelsen
- den overordnede uttalelsen, vurderingen eller konklusjonen man har kommet frem til

Årsaken til en ufordelaktig overordnet uttalelse må begrunnes.

IG2500 Monitoring Progress

2500 – Overvåking av framdrift

Leder av internrevisjonen må etablere og vedlikeholde et system for å følge opp hvordan resultater som er blitt rapportert til ledelsen, blir håndtert.

Implementeringsstandard 2500.A1 (Bekreftelsestjenester)

Leder av internrevisjonen må etablere en oppfølgingsprosess for å følge opp og sikre at ledelsens tiltak blir tilfredsstillende implementert eller at toppledelsen har akseptert risikoen forbundet med å unnlate å iverksette tiltak.

Implementeringsstandard 2500.C1 (Rådgivningstjenester)

Internrevisjonen må følge opp hvordan resultater fra rådgivningsoppdrag blir håndtert, i samsvar med hva som er avtalt med oppdragsgiver.

IG2600 Communicating the Acceptance of Risks

2600 – Rapportering av aksept av risikoer

Dersom leder av internrevisjonen konkluderer med at ledelsen har godtatt et risikonivå som kan være uakseptabelt for organisasjonen, må leder av internrevisjonen drøfte forholdet med toppledelsen. Dersom leder av internrevisjonen fastslår at forholdet ikke er blitt avklart, må leder av internrevisjonen rapportere forholdet til styret.

Tolkning

Identifisering av risiko som ledelsen har akseptert kan observeres gjennom bekreftelses- eller rådgivningsoppdrag, gjennom oppfølging av tiltak som ledelsen har iverksatt etter tidligere oppdrag, eller annet. Det er ikke leder av internrevisjonens ansvar å foreta beslutning rundt risikoen.

ORDLISTE

Bekreftelsestjenester

En objektiv bevisvurdering for å kunne avgi en uavhengig vurdering av organisasjonens prosesser for governance, risikostyring og kontroll. Eksempler kan være oppdrag av finansiell art, driftsmessig art, innenfor etterlevelse, systemsikkerhet og «due diligence» oppdrag.

Bør

Standardene benytter ordet «bør» når overensstemmelse er forventet, med unntak av de tilfeller der profesjonell faglig vurdering rettferdiggjør fravikelse.

Det internasjonale rammeverket for profesjonelle utøvelse av internrevisjon (IPPF)

Det begrepsmessige rammeverket som organiserer de autoritative rettleddningene som er kunngjort av The IIA. De autoritative rettleddningene består av to kategorier – (1) obligatoriske og (2) anbefalte.

Ekstern tjenesteleverandør

En person eller virksomhet, utenfor organisasjonen, som har særskilt kunnskap, kompetanse og erfaring innenfor et spesielt fagfelt.

Etiske regler

IAs etiske regler er prinsipper som er relevante for profesjonen og praktiseringen av internrevisjon, og regler for holdninger og adferd som beskriver opptreden som er forventet av internrevisorer. De etiske regler gjelder både for individer og enheter som utfører internrevisjonstjenester. Formålet med de etiske regler er å fremme en etisk kultur i den globale profesjonen internrevisjon.

Etterlevelse

Overholdelse av retningslinjer, planer, prosedyrer, lover, regler, kontrakter eller andre krav.

Governance

Kombinasjonen av prosesser og strukturer som er implementert av styret for å informere, lede, styre og overvåke organisasjonens aktiviteter rettet mot måloppnåelse.

Instruks

Internrevisjonsinstruksen er et formelt dokument som definerer internrevisjonens formål, fullmakter og ansvar. Internrevisjonsinstruksen fastslår internrevisjonens posisjon innad i organisasjonen, autoriserer tilgang til dokumenter, personell og eiendeler som er relevante for å utføre oppdraget, samt definerer omfanget av internrevisjonen.

Interessekonflikt

Et hvert forhold som ikke er eller som kan oppfattes ikke å være i organisasjonens beste interesse. En interessekonflikt vil negativt påvirke en persons mulighet til å utøve sine plikter på en objektiv måte.

Internrevisjonen

En avdeling, divisjon, gruppe konsulenter eller andre utøvere som gir uavhengige og objektive bekræftelses- og rådgivningstjenester som har til hensikt å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift. Internrevisjonen bidrar til at organisasjonen oppnår sine målsetninger ved å benytte en systematisk og strukturert metode for å vurdere og forbedre effektiviteten og hensiktsmessigheten av prosessene for governance, risikostyring og kontroll.

IT-governance

Består av lederskap, organisasjonsstrukturer og prosesser som sørger for at virksomhetens informasjonsteknologi understøtter og supporterer organisasjonens strategier og målsetninger.

IT-kontroller

Kontroller som støtter forretningsledelse og governance og som i tillegg omfatter de generelle og tekniske kontroller over informasjonsteknologi, så som applikasjoner, informasjon, infrastruktur og mennesker.

Kjerneprinsipper for profesjonell utøvelse av internrevisjon

Kjerneprinsippene for profesjonell utøvelse av internrevisjon er fundamentet for det internasjonale rammeverket for profesjonell utøvelse av internrevisjon (IPPF) og bidrar til effektiv og hensiktsmessig internrevisjon.

Kontroll

Et hvert tiltak iverksatt av ledelsen, styret og andre parter for å styre risiko og øke sannsynligheten for at organisasjonens målsetninger nås. Ledelsen planlegger, organiserer og styrer gjennomføringen av tilstrekkelige tiltak for å oppnå rimelig sikkerhet for måloppnåelse.

Kontrollmiljø

Holdningene og gjerningene til styret og ledelsen når det gjelder betydningen av kontroll i organisasjonen. Kontrollmiljøet gir orden og struktur for oppnåelsen av hovedhensiktene med internkontrollsystemet. Kontrollmiljøet inkluderer følgende elementer:

- integritet og etiske verdier
- ledelsens filosofi og driftsform
- organisasjonsstrukturen
- måten ledelsen fordeler ansvar og myndighet på
- hvordan den organiserer og utvikler organisasjonens menneskelige ressurser
- kompetanse hos organisasjonens medarbeidere

Kontrollprosesser

Retningslinjer, prosedyrer (både manuelle og automatiske) og aktiviteter som er del av et kontrollrammeverk utformet og driftet for å sikre at risikoer holdes innenfor det nivået virksomheten er villig til å akseptere.

Leder av internrevisjonen

Leder av internrevisjonen er benevnelsen på den rollen en person på seniornivå har, som har ansvar for en effektiv og hensiktsmessig ledelse av internrevisjonen i samsvar med internrevisjonsinstruksen og de obligatoriske elementene av det internasjonale rammeverket for profesjonell utøvelse av internrevisjon (IPPF). Leder av internrevisjonen eller andre som rapporterer til leder av internrevisjonen innehar relevante sertifiseringer og kvalifikasjoner. Tittelen leder av internrevisjon og/eller ansvarsområdene kan variere fra organisasjon til organisasjon.

Misligheter

Enhver ulovlig handling karakterisert som bedrag, hemmeligholdelse eller tillitsbrudd. Disse handlingene trenger ikke å være forbundet med trusler om vold eller bruk av fysisk styrke. Misligheter gjennomføres av parter og organisasjoner for å skaffe seg penger, eiendeler eller tjenester, for å unngå å betale for eller miste en tjeneste, eller for å sikre seg personlige eller forretningsmessige fordeler.

Må

Bruken av ordet «må» i standardene representerer et ubetinget krav.

Målsetninger for oppdraget

Beskrivelser laget av internrevisorer for å definere hva som skal oppnås gjennom oppdraget.

Objektivitet

En upartisk holdning som lar internrevisorer utføre oppdrag på en slik måte at de har tro på sitt arbeid og at ingen kompromisser på kvalitet er gjort. Objektivitet krever at internrevisorer ikke lar sin vurdering av revisjonsforhold vike fremfor andres vurdering.

Oppdrag

Et spesifikt internrevisjonsoppdrag, aktivitet eller gjennomgang, slik som en internrevisjon, egevalueringsoppdrag, mislighetsundersøkelser eller rådgivningsoppdrag. Et oppdrag kan inneholde mange oppgaver eller aktiviteter som til sammen skal sørge for at et spesifisert sett av relaterte mål oppnås.

Oppdragsplan

Et dokument som lister opp de prosedyrene som skal utføres i løpet av et oppdrag utformet for å utføre oppdragsplanen.

Overordnet uttalelse

Gradering, konklusjon og/eller andre beskrivelser av resultater avgitt av leder av internrevisjonen som på et overordnet nivå omtaler organisasjonens governance, risikostyring og/eller kontrollprosesser. En overordnet uttalelse er leder av internrevisjonens faglige bedømmelse basert på resultater fra et antall individuelle oppdrag og andre aktiviteter i en gitt periode.

Risiko

Muligheten for at en hendelse kan påvirke måloppnåelse. Risiko måles i forhold til konsekvens og sannsynlighet.

Risikoappetitt

Graden av risiko en organisasjon er villig til å akseptere.

Risikostyring

En prosess for å identifisere, vurdere, styre og kontrollere potensielle hendelser eller situasjoner, for å skape rimelig sikkerhet i forhold til organisasjonens måloppnåelse.

Rådgivningstjenester

Rådgivende og relaterte tjenester, art og omfang skal være avtalt med oppdragsgiver og formål er å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens prosesser for governance, risikostyring og kontroll, uten at internrevisor påtar seg lederansvar. Eksempler inkluderer bistand, rådgivning, fasilitering og opplæring.

Standard

En profesjonell erklæring kunngjort av «Internal Audit Standards Board» som definerer kravene til utøvelse av et vidt spekter av internrevisjonsaktiviteter, og til vurdering av slik utøvelse.

Styret

Den øverste styrende myndighet (slik som et styre, et tilsynsstyre, «board of governors or trustees») som har som sitt ansvar å instruere og/eller føre tilsyn med organisasjonens aktiviteter og å holde toppledelsen ansvarlig. Selv om virksomhetsstyringen (governance) er ulikt lagt opp i forskjellige jurisdiksjoner og sektorer, vil et typisk styre bestå av medlemmer som ikke er en del av ledelsen. Hvis det ikke eksisterer et styre så refererer ordet "styre" i standardene til en gruppe eller en person som har som har styringsansvaret i organisasjonen. Videre kan ordet «styre» i standardene referere til en komite eller et annet organ som den med styringsansvaret har delegert særskilte funksjoner til (slik som et revisjonsutvalg).

Svekkelser

Svekkelse av organisasjonsmessig uavhengighet og individuell objektivitet kan inkludere personlige interessekonflikter, begrensninger i revisjonsomfang, restriksjoner i tilgang til dokumenter, personell, eiendeler og ressursbegrensninger (finansiering).

Teknologibaserte revisjonsteknikker

Ethvert automatisert revisjonsverktøy, så som standard brukerprogrammer for revisjon (generalized audit software), test data generatorer (test data generators), databaserte revisjonsprogrammer (computerized audit programs), spesialisert nytteverktøy for revisjon (specialized audit utilities) og computer-assisted audit techniques (CAATs).

Tilføre merverdi

Internrevisjonen tilfører merverdi til organisasjonen (og dens interessenter) når den gir objektiv og relevant bekreftelse og bidrar til effektive og hensiktsmessige prosesser for governance, risikostyring og kontroll.

Tilstrekkelig kontroll

Tilstede dersom ledelsen har planlagt og organisert (utformet) på en måte som gir rimelig sikkerhet for at organisasjonens risikoer har vært hensiktsmessig styrt og at organisasjonens mål vil bli oppnådd på en effektiv og økonomisk måte.

Uavhengighet

Det foreligger ikke forhold som truer internrevisjonens evne til å utføre sine forpliktelser på en upartisk måte.

Uttalelse på oppdragsnivå

Gradering, konklusjon og/eller andre beskrivelser av resultater fra et enkelt internrevisjonsoppdrag relatert til disse aspektene innenfor oppdragets målsettinger og omfang.

Vesentlighet

Den relative viktigheten av tingens betydning innenfor rammen av omgivelsene den blir vurdert, inkludert kvantifiserbare og kvalitative faktorer, så som størrelsesorden, art, effekt, relevans og innvirkning. Profesjonell faglig vurdering bistår internrevisorer i vesentlighetsvurderinger av situasjoner med betydning for relevante målsettinger.

IIA Norge
Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo
Besøksadresse: Munkedamsveien 3B, 3. etg.
E-post: post@iia.no
www.iia.no

Fremskritt gjennom deling av kunnskap